

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันข้อมูลข่าวสารได้กลายเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อบุคคล กลุ่มบุคคลและองค์กร ประกอบกับในสังคมยุคปัจจุบันได้เริ่มเข้าสู่กระแสใหม่ของการเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่า สังคมความรู้ (Knowledge Society) และระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Based Economy) ที่ใช้ความรู้ และนวัตกรรม (Innovation) เป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาและการผลิตมากกว่าเงินทุนและแรงงาน โดยเน้นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้และองค์การจัดการความรู้เพื่อพัฒนากำลังคน ที่มีคุณภาพ (Knowledge worker) ในสังคมยุคของการเปลี่ยนแปลง มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่อง เทคโนโลยี (Technology changes) การเปลี่ยนแปลงผลผลิต (Product changes) การบริหาร (Administrative changes) และบุคคล (People changes) สังคมเปลี่ยนจากการบริโภคข่าวสารมาเป็น สังคมที่ศึกษาข่าวสารและความรู้โดยอาศัยปัจจัยที่สำคัญช่วย คือ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลให้ความรู้คือพลัง บุคคลที่มีความรู้จึงเป็นบุคคลที่มีคุณค่าขององค์การ ความรู้และความไม่รู้ จะกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการบ่งชี้ความสำเร็จในทุก ๆ ด้าน การติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะ คอมพิวเตอร์เป็นส่วนประกอบสำคัญ ในเครื่องมือด้านสื่อสารในรูปแบบ โทรศัพท์ โทรสาร เว็บไซต์ อีเมล รวมทั้งการจัดทำระบบสื่อสารคมนาคมในรูปแบบต่าง ๆ จนเป็นส่วนหนึ่งในการ ดำเนินวิถีชีวิต จึงเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตในการสื่อสาร การเรียนรู้ การทำงานของผู้คน การพัฒนา ประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ได้นำไปสู่การบริหารเศรษฐกิจบนฐานความรู้ซึ่งมีการใช้ประโยชน์ จากสารสนเทศทั้งในด้านการผลิต การจำหน่ายและการใช้เครื่องมือสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ประชาชนในแต่ละประเทศจึงจำเป็นต้องมีความรู้ มีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ปราวินยา สุวรรณฉวี โขติ, 2546 : บทนำ)

ระบบข้อมูลสารสนเทศ จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินการ ไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนอกจากจะใช้ในการวางแผนการควบคุมการทำงานและประกอบ การตัดสินใจที่ถูกต้องแล้ว ยังนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแนวคิดและทางเลือกใหม่ ๆ อีกด้วย การบริหารงานโดยไม่ใช้ข้อมูลสารสนเทศช่วยในการตัดสินใจย่อมเสี่ยงต่อความผิดพลาดสูง และส่งผลกระทบต่อบุคลากร หน่วยงานและองค์การที่รับผิดชอบจำนวนมาก หากการตัดสินใจ ผิดพลาดความเสียหายจะกระทบถึงเศรษฐกิจ สังคมและประเทศชาติอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

การมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่ดี มีคุณภาพ ถูกต้อง ทันเวลาและเหตุการณ์ จะช่วยให้การบริหารงาน และการตัดสินใจได้อย่างมีคุณภาพ (จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ. 2551 : 13 – 15)

ปัจจุบันพบว่า การจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษายังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากการจัดเก็บข้อมูลของสถานศึกษาไม่เป็นระบบ ไม่สมบูรณ์ ไม่เป็นปัจจุบันและไม่ต่อเนื่อง บุคลากรที่รับผิดชอบไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดระบบสารสนเทศ (อดิศักดิ์ สวนสวรรค์. 2548 : 110) บุคลากรในสถานศึกษาที่รับผิดชอบงานด้านนี้มีน้อย ทั้งผู้บริหารและผู้รับผิดชอบ ขาดการให้ความสำคัญต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง รวมทั้ง ขาดการติดตามประเมินผลการจัดทำและการนำข้อมูลสารสนเทศ มาใช้ในการดำเนินงานของ สถานศึกษา (ประสิทธิ์ สระหอม. 2554 : 157) การสร้างและจัดหาเครื่องมือไม่ครอบคลุมตาม ภารกิจงาน การเก็บรวบรวมข้อมูลไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ข้อมูลล้าสมัย (สมทรง หนองนา. 2551 : 86 – 88) ไม่สามารถจัดบุคลากรไว้ปฏิบัติงานด้านนี้โดยเฉพาะ บุคลากร สารสนเทศต้องทำงานอย่างอื่นด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความซับซ้อน ข้อมูลในการจัดเก็บ มีมากยากต่อการจำแนก การรวบรวมข้อมูลทำได้ช้าไม่ทันกับความต้องการ ต่อการใช้งาน บุคลากร ขาดความรู้ความสามารถในการใช้สถิติและการประมวลผล (พรนภา โพธิ์ศรี. 2546 : 135 – 136) รวมถึงสถานที่ จัดเป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาด้วย สถานศึกษาซึ่งเป็นแหล่ง ปฐมภูมิของข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษายังประสบปัญหาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ไม่มี ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ไม่มีข้อมูลที่จะใช้ในการบริหารหรือปฏิบัติการในสถานศึกษาแล้ว ยังส่งผล กระทบถึงหน่วยงานระดับเหนือขึ้นไป หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จัดเก็บข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ คือ สถานศึกษาที่นำข้อมูล ไปใช้ตั้งแต่ระดับอำเภอ จังหวัด หรือประเทศ จะทำให้การบริหารและ ปฏิบัติการตามภารกิจ เช่น การวางแผนพัฒนาการศึกษาจะขาดประสิทธิภาพไปด้วย นอกจากนี้ ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาระบบสารสนเทศพบว่า สถานศึกษาได้มอบหมายให้ ผู้รับผิดชอบ โครงการจัดทำระบบข้อมูลตามลำพังจึงเป็นภาระที่หนักเกินไป อีกทั้งยังไม่มั่นใจว่า ข้อมูลที่มีอยู่ถูกต้องสมบูรณ์หรือไม่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2546 : 97)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา สภาพปัญหาและแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัชฌมเขต เขต 32 เพื่อให้ทราบสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาในการจัดระบบ สารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัด และเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางให้ผู้บริหาร สถานศึกษาและครู ในสถานศึกษา หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา นำไปใช้วางแผนเพื่อแก้ปัญหา ปรับปรุงและพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา
3. ศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
3. ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาในการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา นำไปใช้วางแผนเพื่อแก้ปัญหา ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 17 – 19) มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล (Collecting Data)
- 1.2 การตรวจสอบข้อมูล (Checking Data)
- 1.3 การประมวลผลข้อมูล (Processing Data)
- 1.4 การจัดเก็บข้อมูล (Storing Data)
- 1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล (Analyzing Data)
- 1.6 การนำข้อมูลไปใช้ (Using Data)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2557 จาก 66 โรงเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 179 คน และครู จำนวน 2,934 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 3,113 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการผสมผสานโดยใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 ประเภท คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ

2.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2557 ที่ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 148 – 149) แล้วทำการสุ่มตามระดับชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 156) ตามขนาดของโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ให้กระจายตามสหวิทยาเขต หลังจากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน และครู จำนวน 325 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 345 คน

2.2.2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้การสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดโควตา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ครู จำนวน 5 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น จำนวน 10 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 สถานภาพตำแหน่ง

3.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.1.2 ครู

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน

3.1.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพปัญหาการจัดระบบสารสนเทศ หมายถึง อุปสรรคหรือปัจจัยที่ทำให้การจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ต้องหยุดชะงักหรือเกิดความไม่สะดวก

2. การจัดระบบสารสนเทศ หมายถึง ขั้นตอนการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา 6 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการทราบ รวมทั้งครอบคลุมสิ่งที่ต้องการเก็บรวบรวม ข้อมูลที่ได้เป็นจริงเชื่อถือได้ สะดวกต่อการนำไปใช้ ผู้เก็บรวบรวมต้องมีความซื่อตรง ต้องรวบรวมข้อมูลให้ถูกต้องมีความซื่อตรง ถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด วิธีจัดเก็บและสร้างเครื่องมือที่ใช้จัดเก็บข้อมูลต้องสอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความชัดเจน เข้าใจง่าย และสะดวกในการปฏิบัติ ต้องเก็บข้อมูลได้ทันเวลา มีการนำเทคโนโลยีช่วยในการจัดเก็บ ต้องกำหนดหน่วยงานและบุคลากรรับผิดชอบให้ชัดเจน

2.2 การตรวจสอบข้อมูล หมายถึง การนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนที่จะนำไปประมวลผล ข้อมูลที่จัดเก็บจะต้องมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ ต้องเก็บตามลักษณะและประเภทของข้อมูลที่ได้ผ่านกระบวนการในการจัดเก็บด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างถูกต้อง ได้มาตรฐาน มีความถูกต้อง ตรงตามเนื้อหาที่ต้องการ มีความถูกต้องแม่นยำ มีความครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน และทันกับเวลาที่ต้องการใช้

2.3 การประมวลผลข้อมูล หมายถึง การนำข้อมูลมาจัดทำให้เป็นสารสนเทศ เป็นการนำข้อมูลมาประมวลผลให้เป็นสารสนเทศหรือเป็นการเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ข้อมูลใดที่เป็นสารสนเทศอยู่แล้วก็นำมาจัดกลุ่ม แยกแยะตามลักษณะและประเภทสารสนเทศ ซึ่งการประมวลผลนั้นอาจเป็นการจัดหมวดหมู่ การเรียงลำดับ ตลอดจนไปถึงการใช้สูตรทางคณิตศาสตร์ การดำเนินการอาจใช้ตั้งแต่วิธีการง่าย ๆ ใช้เครื่องคำนวณเล็ก ๆ เข้ามาช่วย จนกระทั่งใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยตามปริมาณและความซับซ้อนของข้อมูล สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ตรงตามความต้องการ ประหยัดเวลา สะดวกต่อการใช้และการค้นคืนข้อมูล

2.4 การจัดเก็บข้อมูล หมายถึง การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศไว้ในสื่อต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้สะดวกต่อการค้นหา สืบค้น การจัดเก็บข้อมูลอาจจัดเก็บเป็นแฟ้มเอกสารหรือแฟ้มอิเล็กทรอนิกส์ตามศักยภาพของสถานศึกษา แต่ต้องคำนึงถึงระบบของการค้นหาให้สะดวกต่อการเปลี่ยนแปลง มีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน รวมทั้งการนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในงานต่าง ๆ สารสนเทศที่จัดเก็บจะใช้เป็นตัวแทนได้ครอบคลุมและเป็นหลักฐาน มีความสะดวกต่อการใช้และง่าย ลดความซ้ำซ้อนของงานโดยไม่จำเป็น ข้อมูลที่จัดเก็บอาจเก็บให้อยู่ในรูปของตัวเลข ข้อความ ภาพหรือเสียง ซึ่งจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดเก็บ มีสถานที่จัดเก็บข้อมูลเป็นศูนย์สารสนเทศ มีการพัฒนาบุคลากรขึ้นมารองรับการทำงานและโปรแกรมที่จัดเก็บข้อมูล

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้ได้สารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจเพื่อการบริหารจัดการหรือปฏิบัติงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลควรใช้ค่าสถิติที่ง่ายและตรงที่สุด ค่าสถิติที่นิยมใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีหลายค่า เช่น ค่าร้อยละ อัตราส่วน สัดส่วน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานหรือแม้กระทั่งการแจกแจงความถี่ที่เป็นการหาค่าสถิติที่ง่ายที่สุด ในการคำนวณด้วยค่าสถิติต่าง ๆ ควรศึกษาให้เข้าใจชัดเจนถึงวิธีการคำนวณ ตลอดจนข้อตกลงเบื้องต้นจากตำราทางสถิติที่มีอยู่มากมาย ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจะออกมาในรูปแบบของตาราง ค่าสถิติ ตัวเลข แผนภูมิรูปภาพ กราฟ ที่พร้อมจะนำไปใช้ได้ตามความต้องการและเหมาะสม ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ต้องมีความถูกต้อง ชัดเจน ไม่ว่าจะวิเคราะห์โดยใคร เมื่อใด

ผลย่อมได้ตรงกันเสมอ เช่น การคำนวณเกี่ยวกับค่าสถิติต่าง ๆ ข้อมูลที่เป็นนามธรรมต้องวิเคราะห์โดยอาศัยดุลยพินิจของคณะบุคคล ความเห็นที่ได้ต้องเป็นเอกฉันท์หรือเป็นเสียงส่วนใหญ่

2.6 การนำข้อมูลไปใช้ หมายถึง การนำข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลแล้ว หรือจัดทำข้อมูลจนเป็นสารสนเทศที่มีความหมายชัดเจน มีความกะทัดรัด ตรงต่อความต้องการใช้งานและสะดวกต่อการนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจในการบริหารจัดการ อาจนำเสนอข้อมูลในรูปของการพิมพ์รายงานเอกสาร ตารางข้อความ ป้ายนิเทศ แผนภาพ กราฟ การบรรยายและภาพ หรือการส่งออกทางจอภาพ เช่น การแสดงผลออกทางจอภาพตามรูปแบบที่ต้องการด้วยโปรแกรม Presentation หรือทางระบบอินเตอร์เน็ต โดยอาจจัดทำเป็นโฮมเพจนำเสนอ หรือคำสั่งที่ใช้ควบคุมการทำงาน หรือการประมวลผลโดยอัตโนมัติ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของการนำไปใช้ และลักษณะของสารสนเทศนั้น ๆ โดยการใช้ระบบสารสนเทศจะเกี่ยวข้องกับบุคคลในองค์กรทุกระดับ เมื่อต้องนำเสนอและการใช้ข้อมูลต้องนำผลที่ได้ชี้แจงและตกลงร่วมกันกับคณะหัวหน้าฝ่ายงานหรือครูทั้งโรงเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจและยอมรับร่วมกัน มีการรายงานข้อมูลสารสนเทศแก่ต้นสังกัด และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การทำงานของหน่วยงานนั้น ๆ

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้รักษาการผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่มีฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย มีหน้าที่กำกับ ดูแล บังคับบัญชาข้าราชการครูในสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

4. ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

5. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่แบ่งโดยยึดนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์ของกรมสามัญ ซึ่งกำหนดไว้ 4 ขนาด แต่ในงานวิจัยครั้งนี้ใช้เพียง 3 ขนาด คือ

5.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 499 คน

5.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 – 1,499 คน

5.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป

6. สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

7. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 หมายถึง หน่วยงานราชการที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 3) ตามพระราชบัญญัติระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (ฉบับที่ 2) และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษา เป็นเขตการศึกษามัธยมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 โดยกำหนดให้เป็นองค์กรรองรับภาระงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์